

32000R2909

L 336/75

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

30.12.2000

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 2909/2000,**29. detsember 2000,****Euroopa ühenduste mitterahalise põhivara käsitlemise kohta raamatupidamises**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat 21. detsembri 1977. aasta finantsmäärust, ⁽¹⁾ viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ, ESTÜ, Euratom) nr 2673/1999, ⁽²⁾ eriti selle artikleid 65–72,

võttes arvesse komisjoni 9. detsembri 1993. aasta määrust (Euratom, ESTÜ, EÜ) nr 3418/93, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad 21. detsembri 1977. aasta finantsmääruse teatavate sätete rakendamiseks, ⁽³⁾ viimati muudetud otsusega 2000/716/EÜ, ⁽⁴⁾ eriti selle artiklit 21,

olles nõu pidanud Euroopa Parlamendi, nõukogu, Euroopa Ühenduste Kohtu, Euroopa Kontrollikoja, majandus- ja sotsiaalkomitee, regioonide komitee ja Euroopa ombudsmani raamatupidajatega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS**KOHALDAMISALA****Artikkel 1****Kohaldamisala raamatupidamises**

1. Käesolevat määrust kohaldatakse raamatupidamistoimingute suhtes, mis on seotud ühendusele kuuluva materiaalse ja immateriaalse põhivaraga.

2. Kogu materiaalne ja immateriaalne põhivara, mis on mõeldud ühenduste tegevuse püsivaks teenindamiseks finantsmääruse artikli 65 ja määruse (Euratom, ESTÜ, EÜ) nr 3418/93 artikli 130 tähenduses, kantakse inventarinimestikku ja see moodustab osa ühendusele kuuluvast varast ning võetakse ühenduste bilanssi.

Artikkel 2**Kohaldamisala institutsioonides**

1. Käesolevat määrust kohaldavad kõikide institutsioonide raamatupidajad.

2. Kõnealused institutsioonid on loetletud finantsmääruse artiklis 12.

⁽¹⁾ EÜT L 356, 31.12.1977, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 326, 18.12.1999, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 315, 16.12.1993, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 290, 17.11.2000, lk 52.

II JAOTIS**BILANSI ÜLESEHITUS****Artikkel 3****Bilansi ülesehitus**

Käesoleva määrusega hõlmatud põhivara kantakse bilansi aktiivapoolele ossa "Põhivara" ja esitatakse järgmiselt:

- immateriaalne vara,
- materiaalne vara:
 - maa ja ehitised,
 - seadmed, masinad ja tööriistad,
 - sisustus ja sõidukid,
 - arvutiriistvara,
 - kapitalirent ja sarnased õigused,
 - muu materiaalne vara,
 - ehitamisel olev materiaalne vara, ette- ja ositimaksed materiaalse vara eest.

III JAOTIS**BILANSIKIRJEID KÄSITLEVAD SÄTTED****1. peatükk****Üldsätted****Artikkel 4****Kapitalirent ja sarnased õigused**

1. Rendilepingute liigitamine põhivaraks käesoleva määruse tähenduses põhineb sellel, kuidas renditud vara omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved jagunevad rendileandja ja rentniku vahel, ja sõltub pigem tehingu sisust kui lepingu vormist.

2. Rendileping liigitatakse kapitalirendiks või sarnaseks õiguseks käesoleva määruse tähenduses, kui sellega antakse vara omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved sisuliselt üle rentnikule.

3. Riskideks on võimalik kahju, mis tuleneb võimaluste mittetäielikust kasutamisest, iganemisest või majandusolude muutumisest tingitud muutustest tulususes. Hüvedeks võivad olla vara eeldatavalt tulus kasutamine selle majandusliku eluea jooksul ja kasu väärtuse suurenemisest või jääkväärtuse muutmine rahaks.

4. Sellise kapitalirendiga hõlmatud vara, millega ei anta vara omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid sisuliselt üle rentnikule, ja rohkem kui viieaastase rendilepinguga hõlmatud vara kantakse raamatupidamisaruande lisa peatükki "Bilansivälised kohustused".

Artikkel 5

Peavara kõrvalvara

Teisest kinnis- või vallasasjast eraldamatu või sellega alaliselt ühendatud vara väärtus või kasulik iga lisatakse selle peasja väärtusele või kasulikule eale, millega see on liidetud.

Artikkel 6

Terviku osaks olev vara

Seadme või tehnilise paigaldise üksikud osad moodustavad terviku osa, kui nad saavad toimida ainult üheskoos. Sel juhul käsitletakse neid ühe esemena.

2. peatükk

Erisätted

Artikkel 7

Maa ja ehitised

1. "Osamaa ja ehitised" sisaldab omandiõigusi ja sarnaseid õigusi, nagu on määratletud vara asukohariigi õigusnormides.

Maana käsitletakse:

- kasutusele võtmata maad,
- kasutusele võetud maad,
- hoonestatud maad.

2. Ehitistena käsitletakse:

- ehitisi, mille omandiõigus kuulub täielikult institutsioonidele,
- ehitisi, mis on ühises omandis,
- lõikes 3 määratletud päraldisi.

3. Iga vallasasi, mis on ehitisega (nagu on määratletud lõike 2 esimeses ja teises taandes) alaliselt ja eraldamatult liidetud, on päraldis.

Artikkel 8

Seadmed, masinad ja tööriistad

Seadmed ja masinad hõlmavad erinevaid paigaldisi, esemeid, vahendeid ja masinaid, mida on vaja teadus-, tehniliseks või

haldustegevuseks. Tööriistad hõlmavad kõiki vahendeid ja tööriistu, mille kasutamine teatava seadme juures muudab selle seadme kasutatavaks kindlaks otstarbeks.

Artikkel 9

Sisustus ja sõidukid

Sisustus hõlmab sellist vallasvara nagu lauad, toolid, kapid ja muu kontorimööbel.

Sõidukid hõlmavad igasuguseid sõidukeid.

Artikkel 10

Arvutiriistvara

Arvutiriistvara hõlmab eriotstarbelisi paigaldisi, masinaid ja vahendeid, mille kasutamiseks on vaja tarkvara ja mis on mõeldud teabe töötlemiseks.

Artikkel 11

Ehitamisel olev materiaalne põhivara

Kontode sulgemispäeval pooleli olevat materiaalsel põhivara käsitletakse ehitamisel oleva materiaalse põhivarana. Põhivara käsitletakse valmisolevana hetkest, mil see võetakse kasutusse.

Artikkel 12

Immateriaalne põhivara

1. Kindlaksmääratavat vara, mis ei ole rahalist laadi ja millel puudub materiaalne vorm, käsitletakse immateriaalse põhivarana.

Et sellist vara saaks kanda bilansi aktivapoolle, peab see olema institutsiooni valduses ja andma Euroopa ühendustele tulevikus majanduslikku kasu.

2. Arvutitarkvara, mis on hõlmatud kohaliku litsentsiga või soetatud suurkliendilepinguga, käsitletakse immateriaalse põhivarana.

Institutsioonides väljatöötatud arvutitarkvara ei peeta immateriaalseks põhivaraks.

Artikkel 13

Muu materiaalne või immateriaalne põhivara

Artiklites 7-11 mõeldud materiaalsel põhivara, mis ei kuulu eespool nimetatud liikidesse, nagu eemaldatavad riulid, vaheseinad, vahepõrandad ja vahelaed ning juhtmestik, käsitletakse muu materiaalse põhivarana. Artiklis 12 mõeldud immateriaalsel põhivara, mis ei kuulu eespool nimetatud liiki (arvutitarkvara), käsitletakse muu immateriaalse põhivarana.

Artikkel 14

Ette- ja ositamaksed põhivara soetamisel

Summasid, mis on makstud enne, kui tarnija hakkab tellimust täitma, või pärast lepingu või tellimuse osalise täitmise tõestamist, käsitletakse ette- ja ositamaksetena.

IV JAOTIS

HINDAMISREEGLID

1. peatükk

Üldsätted

Artikkel 15

Väärtuse hindamine

1. Põhivara väärtuseks võetakse selle soetamishind, välja arvatud Euroopa ühenduste toodetud vara, mille väärtuseks võetakse selle omahind, ilma et see piiraks järgmiste lõigete kohaldamist.

2. Sellise põhivara soetamis- või omahinda, mille kasutusega on piiratud, vähendatakse väärtuse kohandamise teel nii, et sellelt varalt arvestataks kasuliku ea jooksul kavakindlalt kulumit.

3. Väärtust kohandatakse nii piiratud kui ka piiramata kasutusega põhivara puhul nii, et varale antakse bilansikuupäeval väiksem väärtus siis, kui selle väärtus väheneb eeldatavasti alaliselt.

Väiksema väärtuse kasutamine lõpetatakse, kui väärtuse kohandamise põhjused on lakanud olemast.

4. Põhivara tuleb ümber hinnata, kui sõltumatu asjatundja hinnangust ilmneb, et selle tegelik väärtus on suurem kui raamatupidamislik väärtus. Selline väärtuse suurenemine peab olema alaline.

Artikkel 16

Raamatupidamislik väärtus

Põhivara raamatupidamislikuks väärtuseks on tema soetamis- või omahind, pluss või miinus ümberhindamisest tulenev muutus, kulum ja muud kuludesse kantud summad.

Artikkel 17

Euro kasutamine

1. Põhivara väljendatakse euros.

2. Kui ostuhind makstakse muus vääringus kui euro, arvestatakse see eurodesse ümber soetamispäeval kehtiva kursiga.

3. Soetamis- või kirjendamispäev on päev, mil vara omandiõigusega kaasnevad riskid lähevad üle Euroopa ühendustele, ehk üldjuhul päev, mil vara loetakse tarnituks ja arve saabunuks; arve kuupäeva, tarnepäeva ja omandiõiguse üleminekupäeva vahelised erinevused parandatakse bilansikuupäeval.

Artikkel 18

Soetamishind — tasu eest soetatud vara

1. Soetamishind saadakse kõrval- ja soetuskulude liitmise teel ostuhinnale.

2. Kõrvalkulud sisaldavad veokulusid vara toimetamisele selle esialgse paigaldamise kohta, paigaldamis- ja kokkupanemiskulusid ning kulusid, mis on seotud vara rahuldava toimimise tagamiseks vajaliku oskusteabega, välja arvatud juhul, kui selliste kulude kohta on esitatud kindlal hinnal põhinev eraldi arve. Kõrvalkulud sisaldavad ka parenduskulusid, mille abil pikeneb põhivara kasulik ja/või paraneb selle toimimine.

3. Soetuskulud sisaldavad arhitektide tasusid ehitiste või nende osade ehitamise ja sisustamise eest.

4. Järgmised kululiigid ei sisaldu ostuhinnas:

a) käibemaks ja maksud, mille võib ametiasutustelt tagasi saada Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollis või muude sarnaste kokkulepete (Viini konventsioon, peakorterit käsitlevad kokkulepped jne) kohaselt;

b) veokulud, mis tekivad pärast vara toimetamist selle esialgse paigaldamise kohta;

c) käitus- ja hoolduskulud, võõrandamismaksud, ekspertide töötasud (v.a arhitektide omad), vahendustasud, õiguskulud, tagatise ja selle pikendamise seotud kulud;

d) ostu rahastamiseks võetud laenude intress.

Artikkel 19

Tasuta soetatud vara

1. Tasuta soetatud vara väärtuseks võetakse selle turuväärtus. Sellest hoolimata võetakse kunstiesemete väärtuseks nende kindlustusväärtus või hinnatud väärtus või kui neid ei ole kindlustatud ega hinnatud, siis sümboolne summa.

2. Vara turuväärtuseks on hind, mida ostja oleks valmis selle eest maksuma, võttes asjakohaselt arvesse selle seisundit ja asukohta ning eeldades, et selle kasutamist saab jätkata.

3. Kui vara turuväärtust ei saa kindlaks teha, võetakse mõne sarnase vara väärtus, mis on esitatud inventarinimestikes.

*Artikkel 20***Omahind**

1. Euroopa ühenduste toodetud vara väärtuseks võetakse selle omahind.
2. Omahind leitakse nii, et kasutatud toormete ja tarbekaupade soetamishinnale liidetakse kulud, mis on otseselt seotud kõnealuse vara tootmisega.
3. Omahind võib hõlmata põhjendatud osa kõnealuse tootega üksnes kaudselt seotud kuludest määral, mil need on seotud tootmise ajaga.

2. peatükk**Erisätted***Artikkel 21***Kapitalirent**

1. Kapitalirendiga hõlmatud vara väärtuseks võetakse rendilepingu jõustumispäeval järgmisest kahest väärtusest see, kumb on väiksem:
 - vara turuväärtus,
 - vähimate rendimaksete diskonteeritud väärtus.
2. Vähimad rendimaksed võrduvad kogusummaga (sealhulgas renditasud ja vajaduse korral ostuõiguse kasutamise seotud kulud), mille institutsioon peab rendilepingu kestuse ajal maksma, välja arvatud haldustasud ja maksud.
3. Lõikes 2 osutatud maksete diskonteeritud väärtuse arvutamisel kasutatavaks intressimääraks on lepingus nimetatud diskontomäär. Kui seda ei ole lepingus selgelt nimetatud, tuleb arvutada rendilepingus kaudselt sisalduv diskontomäär.

*Artikkel 22***Arvutitarkvara**

1. Sellise kohaliku litsentsiga hõlmatud arvutitarkvara ostuhinnaks, mille kohaselt peab institutsioon maksma kindla suurusega tasu olenemata kasutajate arvust, on kõnealuse õiguse saamiseks makstud tasu.
2. Sellise suukliendilepingu alusel soetatud arvutitarkvara ostuhinnaks, mille kohaselt peab institutsioon maksma tasu iga kasutaja eest, on kõikide kasutajate eest makstud tasude summa.
3. Artikli 12 sätete kohaselt lisatakse ostuhinnale soetamishinna leidmiseks järgmised kulud:
 - a) kõrvalkulud, mis on soetamisega seotud otse või kaude ja mis on kantud seoses tarkvara kasutamiseks ettevalmistamisega enne selle kasutuselevõtmist;
 - b) olemasoleva tarkvara parendamisest tulenevad kulud, kui need pikendavad tarkvara kasulikkust iga või parandavad selle toimimist.

4. Järgmisi kulusid ei arvata soetamishinna sisse:

- a) tarkvara kasutuselevõtmise järel kantud andmesisestuskulud;
- b) käituskulud.

*Artikkel 23***Ette- ja ositimaksed**

Ette- ja ositimaksete väärtuseks võetakse nende nimiväärtus.

*Artikkel 24***Maa ja ehitised**

Eeltingimuste kohaselt üleantud maatüki ega ehitise väärtust ei ole vaja hinnata.

3. peatükk**Ühe vara asendamine teisega ja parendused***Artikkel 25***Asendamine**

Kui uus vara soetatakse üksnes vana vara vastu vahetades või osaliselt vana vara vastu ja osaliselt rahalise makse vastu vahetades, kõrvaldatakse vana vara bilansist ja võetakse uus vara bilanssi turuväärtusega, mis määratakse artikli 19 kohaselt.

*Artikkel 26***Vara parendused**

Bilanssi võetud vara parendused suurendavad selle raamatupidamislikku väärtust. Parenduste väärtust hinnatakse käesoleva jaotise 1. ja 2. peatüki kohaselt.

4. peatükk**Kulum***Artikkel 27***Määratlus**

1. Kulum on raamatupidamislik hinnang põhivara väärtuse kestvale ja tavaliselt pöördumatule vähenemisele, mis tuleneb põhivara kasutamisest või tehnoloogia arengust. Kulum moodustub nii, et põhivara väärtus jaotatakse selle eeldatava kasuliku eelpeale kooskõlas eelnevalt koostatud ajakavaga.
2. Kulum algab aastal, mil vara võetakse kasutusse, ja seda arvestatakse täisaastate kaupa, olenemata sellest, millisel ajahetkel täpselt kõnealusel aastal vara kasutusse võeti.
3. Kui vara tegelik kasulik iga on pikem kui selle kulumiaeg, jääb vara kulumiaja lõppedes bilanssi, kusjuures kulumis suuruseks on 100 % vara raamatupidamislikust väärtusest.

Artikkel 28

Kulumikõlblik vara

1. Kogu bilanssi võetud varalt, välja arvatud maa, ehitamisel olev põhivara, käesoleva määruse artiklis 14 määratletud ette- ja ositmaksed ja artiklis 19 osutatud kunstiesemed, arvestatakse kulumit. Kulumit arvestatakse asjakohase vara põhjal.

2. Sarnaste tehniliste või juriidiliste omadustega varalt võib kulumit arvestada üldiselt.

Artikkel 29

Kulumi arvestamise reeglid ja viisid

1. Komisjoni peaarvepidaja kehtestab kulumi arvestamise reegliid ja normid ning muud tingimused või menetlused, mille alusel kohaldatakse institutsioonide vara käsitlevaid kulumi arvestamise põhimõtteid.

2. Kulumit arvestatakse lineaarselt, välja arvatud komisjoni peaarvepidaja ettenähtud erandjuhtudel.

Artikkel 30

Kuluminormid

1. Kohaldatavad kuluminormid on esitatud I lisas, ilma et see takistaks komisjoni peaarvepidajal tegemast hilisemaid kohandusi artikli 29 lõike 1 kohaselt.

2. Teatavat liiki varale (sealhulgas eluruumid), mis on esinduste valduses ja asub mitteliikmesriigis, võib komisjoni peaarvepidaja kehtestada erinormid.

Artikkel 31

Kulumi arvestamine ümberhinnatud varalt

Kui põhivara hinnatakse ümber artikli 15 kohaselt, jätkub ümberhinnatud varalt kulumi arvestamine vara järelejäanud kasuliku ea vältel ümberhinnatud väärtuse põhjal.

Artikkel 32

Asendusvara ja parendused

1. Kui vara asendatakse teisega, võetakse kulumi arvestamisel arvesse uue vara väärtust, mis on määratud artiklis 25 sätestatud korras, ja kuupäeva, mil uus vara võetakse kasutusse.

2. Kui põhivara on parendatud, jätkub parendatud varalt kulumi arvestamine vara järelejäanud kasuliku ea vältel uue väärtuse põhjal.

5. peatükk

Hävimine või võõrandamine

Artikkel 33

Kadu või võõrandamine

Kui vara ei moodusta enam osa ühenduse varast põhjusel, et vara on müüdud, kolmandale isikule osalise vahetuse raames üle antud, lammutatud, tasuta võõrandatud, hävinud, kadunud või varastatud või muul põhjusel, ei esitata selle väärtust ega kogunenud kulumit enam bilansis.

V JAOTIS

KIRJENDAMINE

Artikkel 34

Soetamine

1. Tasu eest soetatud vara kajastatakse selle soetamishinnale vastava summa ulatuses bilansi aktivapooles osas "Põhivara". Vastukaaluks tuleb sama palju vähendada pangas oleva raha summat.

2. Kui vara soetatakse tasuta, kantakse selle turuväärtus osa "Põhivara" deebetisse ja osa "Omakapital" kreditisse.

3. Ühenduste toodetud kaubad kantakse omahinnaga bilansi aktivapoolesse osas "Põhivara" deebetisse. Toodetud kaubad krediteeritakse tulu- ja kulukontol "Kohandamise tulemus — põhivara tootmine".

Artikkel 35

Kapitalirent

Kapitalirendiga hõlmatud vara väärtus, mis on arvutatud artiklis 21 sätestatud korras, esitatakse makstud summa ulatuses aktivapooles osas "Põhivara" ja passivapooles osas "Omakapital" ning maksmata summa ulatuses osades "Pikaajalised kohustused" ja "Lühiajalised kohustused".

Artikkel 36

Väärtuse kohandamine

1. Pärast kulumi arvestamist, ümberhindamist või summade kuludesse kandmist tehtud artikli 15 kohased väärtuse kohandused esitatakse bilansis otse põhivaras.

2. Kontoplaan sisaldab kontosid, kus kulumit, kuludesse kantud summasid ja ümberhindamisi näidatakse eraldi.

3. Kulumi summa ja kuludesse kantud summad kantakse tulemikohta "Kohandamise tulemused — kulum/kuludesse kantud summad" deebetisse.

4. Ümberhindamise summa kantakse passivapoolesse kohta "Ümberhindamisvaru" kreditisse.

*Artikkel 37***Kadu või võõrandamine**

Kui vara ei moodusta enam osa ühenduse varast mõnel artiklis 33 osutatud põhjusel, kantakse (pluss- või miinusemärgiga) erinevus selle raamatupidamisliku väärtuse ja selle kadumisel või võõrandamisel saadud summa vahel tulu- ja kulukontole "Kohandamise tulemused — põhivara kadu".

VI JAOTIS

HALDUSSÜSTEEMID*Artikkel 38***Haldussüsteemid**

Ühendustele kuuluva vara haldamise süsteemide abil peab saama kätte kõik andmed, mida on vaja iga üksikeseme identifitseerimiseks. Süsteemid peavad võimaldama teha korrapäraseid inventuure, et kontrollida raamatupidamiskandeid ja kulumi arvestust.

VII JAOTIS

LÕPPSÄTTED JA ERANDID*Artikkel 39***Kohandamine**

Komisjon võib teha käesolevas määruses mis tahes kohandusi, mis tulenevad muudatustest finantsmääruses või määruses (Euratom, ESTÜ, EÜ) nr 3418/93.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 29. detsember 2000

*Artikkel 40***Kooskõla**

Iga institutsiooni raamatupidaja tagab kogu inventari haldamist käsitlevate sise-eeskirjade kooskõla käesoleva määrusega.

*Artikkel 41***Tühistamine**

Kõik muud käesoleva määrusega vastuolus olevad eeskirjad tunnistatakse kehtetuks, eelkõige 22. jaanuaril 1997 kirjaliku menetluse teel vastuvõetud Euroopa Komisjoni inventariseerimist ja haldamist käsitleva määruse artiklid 2–8, 10, 27–29 ja 55–57.

*Artikkel 42***Erandid**

Erandina artiklist 18 võetakse enne 1981. aastat soetatud ehitised bilanssi 1981. aasta jaanuaris kehtinud eküü ümberarvestuskursi põhjal.

*Artikkel 43***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Michaele SCHREYER

LISA

Kuluminormide tabel

Vara liik	Lineaarsed kuluminormid (%)
Arvutitarkvara	25
Arvutiriistvara	25
Seadmed, masinad ja tööriistad	
<i>Köögid — kohvikud — lastesõimed</i>	
Väikesed elektriseadmed	25
Kassaseadmed	25
Suured köögimasinad	12,50
Köökide ja kohvikute erisisustus	12,50
Lastesõimede erisisustus	25
<i>Sidevahendid ja audiovisuaalseadmed</i>	
Telefonid ja faksid	25
Kõrvaklapid ja mikrofonid	25
Videokaamerad	25
Videomakid	25
Kassetmakid ja diktofonid	25
Dia- ja grafoprojektorid	25
Fotograafiaseadmed	25
Projektoriekraanid	25
Telerid ja raadiod, kuvarid (v.a arvutikuvarid)	25
<i>Tehnilised seadmed</i>	
Trükkimine, post, valve, ehitamine, tööriistad	12,50
Mõõte- ja laboriseadmed	25
Muud seadmed, masinad ja tööriistad	12,50
Eemaldatavad riulid, vaheseinad, vahepõrandad ja vahelaed, juhtmestik	25
Sõidukid	25
Vallasasjad	10
Kinnisasjad	4
Maa	Mittekohaldatav